

JANDARMA TEŞKİLAT, GÖREV VE YETKİLERİ YÖNETMELİĞİ

Bakanlar Kurulu Kararının Tarihi	: 12/12/2016	No	: 2016/9741
Dayandığı Kanunun Tarihi	: 10/3/1983	No	: 2803
Yayımlandığı R. Gazetenin Tarihi	: 21/1/2017	No	: 29995
Yayımlandığı Düsturun Tertibi	: 5	Cildi	: 58

25/10/2019 tarihli ve 30929 sayılı Resmî Gazete 'de yayımlanan 24/10/2019 tarihli ve 1721 sayılı Cumhurbaşkanî Kararı uyarınca bu Yönetmelik Cumhurbaşkanlığı Yönetmeliği bölümüne eklenmiştir.

BİRİNCİ KISIM**Amaç, Kapsam, Dayanak ve Tanımlar****Amaç ve kapsam**

MADDE 1- (1) Bu Yönetmeliğin amacı; jandarmanın teşkilat, görev, yetki ve sorumluluklarını, diğer makamlarla ilişkilerini, birlikte çalışma ve işbirliği esasları dahil komuta ve kontrol ilişkilerini düzenlemektir.

Dayanak

MADDE 2- (1) Bu Yönetmelik, 10/3/1983 tarihli ve 2803 sayılı Jandarma Teşkilat, Görev ve Yetkileri Kanununun 24 üncü maddesine dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar

MADDE 3- (1) Bu Yönetmeliğin uygulanmasında;

- Asayiş: Hukuka uygun ve gerekli önlemlerin alınması sonucu, Devlete, topluma, kişilere, mal ve eşyalara yönelik tehlike, kaza ve sabotajların söz konusu olmadığı bir ortamı, düzensizlik ve karışıklıkların önlenmesi, hayatın normal akışının sağlandığı hali, dirlik ve düzenin varlığı konusunda kamuda oluşan yerleşik ve yaygın inancı,
- Bakan: İçişleri Bakanı,
- Bakanlık: İçişleri Bakanlığını,
- Emir: Göreve ait bir talep ya da yasağın söz, yazı ve sair suretle ifadesini,
- Emniyet: Devlete, topluma, kişilere, mal ve eşyalara yönelik tehlike, kaza ve sabotajları önlemek için alınan hukuka uygun önlemlerin tümünü ve bu önlemlerin alınmış bulunduğu hali,
- Genel kolluk: Kamu düzeninin korunmasını sağlayan, mevzuatla verilen görevleri yerine getiren ve silah kullanma yetkisini haiz Bakanlığa bağlı jandarma, sahil güvenlik ve polisi,
- Görev: Mevzuat gereğince yapılması ya da yapılmaması öngörülen hususlar ile amir tarafından verilen emirleri,
- Jandarma asayiş komando birlikleri: Gerektiğinde bağlı olduğu il jandarma komutanlığının diğer birliklerini takviye etmek, her türlü toplumsal olaylara süratle müdahale etmek, terörle mücadele faaliyetlerini yürütmek, takip ve tenkil hareketini yürütmek amacıyla Bakanlıkça gerek görülecek yerlerde konuşlandırılan genel kolluk birliklerini,
- Jandarma asayiş noktası: İhtiyaç üzerine mülki amirin onayı ile emniyet ve asayiş ile kamu düzeninin korunması amacıyla geçici olarak teşkil edilen jandarma birimini, ⁽¹⁾
- Jandarma kriminal birimleri: Jandarma Kriminal Daire Başkanlığı (JKDB), Jandarma kriminal laboratuvar amirlikleri, olay yeri inceleme timleri (OYİT), patlayıcı madde imha timleri ile kriminal alanda görev yapacak diğer özel maksatlı (felaket kurbanlarını kimliklendirme ve benzeri) timleri,

(1) 4/4/2020 tarihli ve 31089 sayılı Resmî Gazete 'de yayımlanan 2361 sayılı Cumhurbaşkanî Kararının 1 inci maddesiyle, bu bente yer alan "Jandarma hizmet merkezi" ibaresi "Jandarma asayiş noktası" şeklinde değiştirilmiştir.

ı) Jandarma komando birlikleri: Jandarma Genel Komutanlığının ihtiyatını oluşturmak üzere gerektiğinde mahalli jandarma birliklerinin gücü dışına çıkan toplumsal olaylara müdahale etmek ve terörle mücadele faaliyetlerini yürütmek amacıyla Bakanlıkça gerek görülen yerlerde konuşlandırılan birlikleri,

i) Kamu düzeni: Emniyet ve asayiş, huzur ve sükun, genel sağlık ve genel ahlak unsurlarından oluşan, hak ve hürriyetlerin tam olarak kullanımına elverişli ortamı,

j) Kapalı yerler: Konut, işyerleri ve eklentileri ile bunların dışında olsa bile zilyedinin rızası bulunmadıkça girilmemesi gerektiğini belirtir şekilde etrafı çit, parmaklık, duvar ve benzeri engellerle çevrili yerleri (depo, ardiye, geçici yatma yerleri, deniz araçlarında şahsi maksatla kullanılan kamara ve oda benzeri alanları),

k) Konuş: Birlik ve kurumların, hizmet barınma, eğitim, tatbikat ve harekate hazırlanma bakımından bulunduğu yeri,

l) Mülki amir: İllerde vali, ilçelerde kaymakamı,

m) Özel kolluk: Devlet ve yetkili diğer kamu tüzel kişilerince, özel kanunlar çerçevesinde kurulup teşkilatlandırılan, kendi görev alanında güvenliği sağlamak amacı taşıyan ve jandarma, sahil güvenlik ve polis dışındaki kolluk birimlerini, ifade eder.

İKİNCİ KISIM

Bağlılık, Teşkilat, Kuruluş ve Konuşlanma

Bağlılık

MADDE 4- (1) Jandarma Genel Komutanlığı Bakanlığa bağlıdır. Jandarma Genel Komutanı, Bakana karşı sorumludur.

Teşkilat ve kuruluş

MADDE 5- (1) Jandarma teşkilatı aşağıda belirtilen merkez ve taşra teşkilatı ile doğrudan merkeze bağlı birimlerden oluşur.

a) Merkez teşkilatı şunlardır:

- 1) Hukuk Hizmetleri Başkanlığı.
- 2) Mali Hizmetler Birimi Başkanlığı.
- 3) İç Denetim Birimi Başkanlığı.
- 4) Teftiş Kurulu Başkanlığı.
- 5) Asayiş Başkanlığı.
- 6) Personel Başkanlığı.
- 7) İstihbarat Başkanlığı.
- 8) Muhabere Elektronik Bilgi Sistemleri Başkanlığı.
- 9) Kriminal Daire Başkanlığı.
- 10) Havacılık Daire Başkanlığı.
- 11) Stratejik Gelişim ve Dış İlişkiler Dairesi Başkanlığı.
- 12) Eğitim ve Öğretim Daire Başkanlığı.
- 13) İstihbarat Okul Komutanlığı.
- 14) İstihbarat Grup Komutanlığı.

- 15) Personel Temin Merkez Komutanlığı.
- 16) Lojistik Komutanlığı.
- 17) Denetleme Grubu.
- 18) Destek Kıtaları Komutanlığı.
- 19) Sosyal tesisler birimleri.
- b) Taşra teşkilatı şunlardır:
 - 1) Jandarma bölge komutanlıkları.
 - 2) İl jandarma komutanlıkları.
 - 3) İlçe jandarma komutanlıkları.
 - 4) Komando alay/tabur/bölük komutanlıkları.
 - 5) Jandarma komando özel hareket tabur komutanlıkları.
 - 6) Asayiş komando bölük komutanlıkları.
- c) Doğrudan merkeze bağlı birimler şunlardır:
 - 1) Jandarma asayiş kolordu komutanlıkları.
 - 2) Eğitim ve öğretim birim ve kurumları.
 - 3) Komando tugay komutanlıkları.
 - 4) Jandarma Komando Özel Asayiş ve Kurtarma Tugay Komutanlığı (JÖAK).
 - 5) Havacılık grup/filo komutanlıkları.

Konuşlanma

MADDE 6- (1) Jandarma birimlerinin konuşlarının düzenlenmesinde, mülki taksimat esas alınır. Seferberlik ve savaşta kuvvet komutanlıkları emrine girecek birimlerin konuş yerleri, Genelkurmay Başkanlığının görüşü alınarak Bakanlıkça düzenlenir. Her düzeydeki jandarma birlikleri Bakan onayı ile kurulabilir.

(2) Sevk ve idare ihtiyaçları ile hizmette verim ve etkinliğin sağlanması amacıyla geçici olarak birden çok ili içine alan jandarma bölge komutanlığı kurulabilir. Bölge komutanı bölge teşkilatının konuşlu olduğu ilin valisine karşı sorumlu olarak görev yapar.

(3) Her ilde, o ilin adıyla anılan il jandarma komutanlıkları kurulur. Bir il sınırları içinde bulunan ve il jandarma komutanlığına bağlı jandarma birimleri, o il jandarmasını oluşturur.

(4) Her ilçede o ilçenin adıyla anılan ilçe jandarma komutanlıkları kurulur. Merkez ilçelerde kurulan ilçe jandarma komutanlıkları; il merkez jandarma komutanlığı olarak ve merkez ilçenin özel bir adı yoksa o ilin adıyla adlandırılır. Bir ilçe sınırları içinde bulunan ve ilçe jandarma komutanlığına bağlı jandarma birimleri, o ilçe jandarmasını oluşturur. İlçe jandarma komutanlıklarının sorumluluk alanı bir ya da birden çok karakol sorumluluk bölgesine ayrılabilir. Bu sorumluluk bölgeleri için oluşturulacak karakollar gerek kendi sorumluluk bölgelerinde gerekse ilçe jandarma komutanlığı merkezinde ve merkez karakolundan ayrı olarak konuşlandırılabilir.

(5) Karakollar, sorumluluk alanlarının merkezi bir yerinde ya da karakol bölgesindeki yurttaşların kolayca gelip gidebileceği, merkeze yakın bir mahalle, köy, kasaba ya da ulaşım kolaylığı olan bir yerde konuşlandırılabilir. Karakol sorumluluk bölgesinin belirlenmesinde aşağıdaki hususlar gözönünde tutulur.

- a) Emniyet ve asayiş durumu.
- b) Suç oranları, suç haritaları gibi benzeri suç analizlerinin sonuçları.
- c) İlçenin coğrafi durumu, ekonomik şartlar ve kamu hizmetlerinin gerekleri.
- ç) Yerleşim alanlarının durumu.
- d) Nüfus yoğunluğu.
- e) Ulaşım durumu.
- f) Sosyal ve kültürel gelişimi ve benzeri özellikler.

(6) Güvenlik, koruma, disiplin ve gözetleme amacıyla bir amir emrinde jandarma karakolları kurulur. Jandarmanın görev ve sorumluluk alanı içinde; karakollardan çıkartılan devriyelerle emniyeti sağlanamayan, kritik yerlerin kontrol ve emniyet altında bulundurulmasını sağlamak için daimi veya geçici karakollar ya da jandarma asayiş noktaları adıyla konuşlandırılan, daimi olanları kadrolarda gösterilen asayiş karakolları kurulur. Geçici karakolların ve jandarma asayiş noktalarının kuvveti il jandarma komutanlığınca kuvvet tasarrufu yoluyla sağlanır.⁽¹⁾

(7) Karakolların sorumluluk bölgeleri il jandarma komutanının önerisi üzerine valinin onayı, karakolların konuş yerleri ise Bakan onayı ile belirlenir. Geçici asayiş karakolları ile jandarma asayiş noktaları, il jandarma komutanının önerisi üzerine valinin onayıyla teşkil edilir.⁽¹⁾

ÜÇÜNCÜ KISIM

Jandarma Genel Komutanlığının Görevleri, Sorumluluk Alanı ve Yetkileri

BİRİNCİ BÖLÜM

Görev ve Sorumluluk Alanı

Genel esaslar

MADDE 7- (1) Jandarmanın genel olarak görev ve sorumluluk alanı, polis ve sahil güvenlik teşkilatının görev alanının dışı olup, bu alanlar il ve ilçe belediye sınırları dışında kalan ya da polis ve sahil güvenlik teşkilatı bulunmayan yerlerdir. Ancak, belediye sınırları içinde olmakla birlikte, hizmet gerekleri bakımından uygun görülen yerler, jandarmanın görev ve sorumluluk alanı olarak belirlenebilir. Bakanın kararıyla bir il veya ilçenin tamamı polis ya da jandarma görev ve sorumluluk alanı olarak belirlenebilir.

Görev sınırı

MADDE 8- (1) Jandarmanın görevleri şunlardır:

a) Mülki görevler: Emniyet ve asayiş ile kamu düzenini sağlamak, korumak ve kollamak, kaçakçılığı men, takip ve tahkik etmek, suç işlenmesini önlemek için gerekli tedbirleri almak ve uygulamak, ceza infaz kurumlarının dış korumalarını sağlamak, trafik hizmetlerini yürütmek, arama kurtarma görevlerini yapmak, hassas ve kritik öneme sahip tesislerin korunmasına ilişkin önlemleri ilgili kuruluşlarla işbirliği içinde sağlamak, bu fıkranın (b) ve (c) bentlerinde belirtilen görevler dışında kalan ve mevzuat hükümlerinin icrası ile bunlara dayalı emir ve kararlarla jandarmaya verilen görevleri yapmak.

(1) 4/4/2020 tarihli ve 31089 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan 2361 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararının 2 nci maddesiyle, bu fıkralarda yer alan "jandarma hizmet merkezleri" ibareleri "jandarma asayiş noktaları" şeklinde değiştirilmiş ve altıncı fıkranın son cümlesine "Geçici karakolların" ibaresinden sonra gelmek üzere "ve jandarma asayiş noktalarının" ibaresi eklenmiştir.

b) Adli görevler: İşlenmiş suçlarla ilgili olarak kanunlarda belirtilen işlemleri yapmak ve bunlara ilişkin adli hizmetleri yerine getirmek.

c) Askeri görevler: Seferberlik ve savaş hallerinde Bakanlar Kurulunun uygun gördüğü bölümleriyle kuvvet komutanlıkları emrinde görev icra etmek ile Genelkurmay Başkanının talebi üzerine Bakanın, illerde ise garnizon komutanının talebi ve valinin onayıyla verilen askeri görevleri icra etmek.

(2) Kanunlar ve diğer mevzuat hükümleri ile bunlara dayalı olarak yetkili makamlarca verilen emir ve kararlarda öngörülmeyen hiçbir görev jandarmadan istenemez.

Jandarmanın görev alanı sayılacak haller

MADDE 9- (1) Jandarma sorumluluk alanı dışında olmakla birlikte;

a) Polis teşkilatı kurulmamış olması nedeniyle,

b) Özel kolluk kuruluşlarının sorumluluk alanına giren yerlerde, jandarmayı ilgilendiren ihlal ya da suç işlenmesi nedeniyle,

c) Özel kolluk kuruluşlarının sorumluluk alanına giren konularda, bu kuruluş ve kuvvetlerin yokluğundan ötürü meydana gelen ihlal ya da suçlar nedeniyle,

jandarmanın görevlendirilmesi ya da kendiliğinden olaya elkoyması mümkündür. Bu gibi durumlarda jandarmanın görev yaptığı o yer, jandarmanın görev alanı sayılır.

(2) Kamu ve özel hukuk tüzel kişilerine ait kurum ve kuruluşların, kendi tesis ve yapılarının iç güvenliğinin sağlanması, bu kurum ve kuruluşlarca kendi mevzuatına göre yürütülür. Özel hallerde, geçici olarak koruma ve kollama görevi verilmesi hususunda mülki amirin yetkisi saklıdır.

Jandarma birimlerinin sorumluluk alanının belirlenmesi

MADDE 10- (1) Kolluk birimlerinin personel, araç ve gereç imkânları ile hizmet gerekleri gözönünde bulundurularak belediye sınırları dışında kalan yerlerden bir kısmı polisin görev alanı; belediye sınırları içinde olmakla birlikte şehir meskûn alanlarına uzak bazı yerler ise jandarmanın görev alanı olarak tespit edilebilir.

(2) Birinci fıkrada belirlenen esaslara göre; il ve ilçelerdeki jandarma ve polis sorumluluk alanlarının sınırları, ilçelerde kaymakam, illerde vali veya görevlendireceği vali yardımcısı başkanlığında jandarma ve emniyet temsilcilerinin katılacağı bir komisyon tarafından belirlenir. Komisyon, vali veya kaymakamın çağrısı üzerine toplanır. Büyükşehir, il veya ilçe belediyesi kurulması, kaldırılması ya da kentleşme veya diğer sebeplerle sınırlarda değişiklik olması halinde, değişikliğin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren en geç üç ay içerisinde sorumluluk alanları yeniden düzenlenir.

(3) Komisyon tarafından alınan kararlar İçişleri Bakanının onayıyla yürürlüğe girer. Belirlenen sorumluluk alanlarının sınırları karara eklenen bir harita veya kroki üzerinde gösterilir.⁽¹⁾

(4) Sorumluluk alanlarının sınırlarının belirlenmesinde kolluk birimleri arasındaki anlaşmazlıklar, mülki amir tarafından kesin olarak çözümlenir.

(5) Sorumluluk alanını belirleyen karar doğrultusunda devir ve teslim ile ilgili işlemler en geç üç ay içerisinde tamamlanır.

(1) 25/10/2019 tarihli ve 30929 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan 1721 sayılı Cumhurbaşkanın Kararının 1 inci maddesiyle bu fıkrada yer alan “mülki amirin” ibaresi “İçişleri Bakanının” şeklinde değiştirilmiştir.

(6) Sorumluluk alanlarını belirleyen karar ve ekindeki harita veya kroki ile diğer eklerin birer örneği mülki amirlik tarafından, jandarma ve emniyet birimleri ile Bakanlığa gönderilir.

(7) İlgili kolluk birimi, sorumluluk alanlarında yapılan değişikliğe göre, teşkilatlanma, planlama, bütçeleme, personel istihdamı konularında gerekli idari işlem ve düzenlemeleri yapar ve tedbirleri alır.

İKİNCİ BÖLÜM

Mülki Görevler

Mülki görevlerin esasları

MADDE 11- (1) Jandarma;

- a) Halkın can, ırz ve malını korur.
- b) Suç işlenmesini önlemek ve kamu düzenini sağlamak için gerekli önlemleri alır.
- c) Asayiş, kamunun ve kişilerin güvenliğini ve konut dokunulmazlığını korur.
- ç) Anayasada ve kanunlarda düzenlenen hak ve hürriyetlerin güvenli şekilde kullanılması için gerekli önlemleri alır.
- d) Kamunun huzur ve sükûnunu bozan, kanunlara aykırı eylemlere engel olur.
- e) Yardım isteyenlere, korunmaya muhtaç çocuklarla yardım gereken küçüklere, engelli, hasta, yaşlı kimselerle, düşkün ya da kimsesizlere ve yabancılara yardım eder.
- f) Her türlü kaçakçılığa engel olur.
- g) Ceza infaz kurumlarının dış korumalarını sağlayıcı önlemleri alır, tutuklu ve hükümlülerin sevk ve nakilleriyle muhafazalarını sağlar.
- ğ) Emniyet ve asayişin sağlanması, suçların ortaya çıkarılması, işlenmiş suçlarda failerin tespiti ve yakalanması amacıyla istihbarat toplar, diğer istihbarat ve kolluk birimleri ile işbirliği yapar, bilgi paylaşır.
- h) Suçların önlenmesi amacıyla diğer kolluk birimleri, kamu kurumları, üniversiteler ve sivil toplum kuruluşları ile işbirliği yapar ve projeler yürütür.

ı) Trafik hizmetlerini yürütür, meydana gelen trafik kazalarıyla ilgili işlemleri yapar.

Mülki görevlerin yürütülüş esasları

MADDE 12- (1) Jandarma mülki görevlerini aşağıdaki esaslara uygun olarak yürütür.

- a) Mülki görevlere ilişkin herhangi bir ihlal veya saldırı durumunda, bu gibi tutum ve davranışlara engel olmak, kanunen gerekliyse eylemcileri yakalamak ve haklarında gerekli işlemleri yapmak, karşılaşılabilecek direnişleri kırmak ve bastırmak.
- b) Önleyici kolluk görevini, kendi görev bölgesinde devriye görevi yaparak aksatmadan yürütmek.
- c) Herhangi bir suçun işlenip işlenmediğini araştırmak, Devlete, kamuya veya kişilere, mal ve eşyalara yönelik tehlike, sabotaj, kaza ve benzeri durumlarda gecikmeksizin yardım etmek, kanuni gereğini yerine getirmek.
- ç) Gerekli istihbarat faaliyetlerini yürütmek, elde edilen bilgileri değerlendirmek, yetkili mercilere ulaştırmak ve diğer istihbarat ve güvenlik kuruluşlarıyla yakın işbirliği yapmak.

Halkın can, ırz ve malının korunmasına ilişkin görevler

MADDE 13- (1) Halkın can, ırz ve malının korunması konusunda, genel ve koruyucu önlemler alınması esastır. Kişisel koruma ve kollama ancak, mevzuatta özel hüküm bulunması durumunda veya özel nitelik taşıyan durumlarda yetkili mülki amirin emriyle yerine getirilir.

(2) 26/9/2004 tarihli ve 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu ile diğer kanunların, mülkün himayesine ve mal güvenliğine ilişkin olarak konulmuş hükümleri gereğince, alınacak önlemler ve denetimler kendi görev ve sorumluluk alanında jandarma tarafından yürütülür.

Olağanüstü durum ve olaylara ilişkin görevler

MADDE 14- (1) Jandarma; yangın, sel, deprem, toprak kayması, çığ ve benzeri olaylardan bilgi edindiğinde, kendi amirlerine ve ilgili kamu görevlilerine haber verir. Ayrıca gecikmeksizin olay yerine gider ve gerekli bütün önlemleri alır. Kurtarılan eşyanın yitip, yağmalanmaması için önlem alır. Yangının nedenlerini, diğer olayların yol açtığı zararları ve kurtarılan nesnelere cins ve miktarını saptar. Olayla ilgili olarak düzenlenen tutanağın bir örneğini mülki amire, bir diğer örneğini de Cumhuriyet savcılığına verir.

(2) 15/5/1959 tarihli ve 7269 sayılı Umumi Hayata Müessir Afetler Dolayısıyla Alınacak Tedbirlerle Yapılacak Yardımlara Dair Kanun ile ilgili diğer mevzuat hükümlerinin öngördüğü görevler anılan Kanun ve mevzuat çerçevesinde yürütülür.

Bulaşıcı hastalıklar ve kuduz ile akıl hastalarının sevkine ilişkin görevler

MADDE 15- (1) Jandarma; bulaşıcı insan ya da hayvan hastalıklarını öğrendiğinde 24/4/1930 tarihli ve 1593 sayılı Umumi Hıfzıssıhha Kanunu ve 11/6/2010 tarihli ve 5996 sayılı Veteriner Hizmetleri, Bitki Sağlığı, Gıda ve Yem Kanunu başta olmak üzere, konuya ilişkin mevzuat çerçevesinde, öncelikle ilgililere haber verir ve kendi bölgelerinde gereken diğer ödevleri yerine getirir.

(2) Jandarma kendi görev alanındaki kuduz hayvanları ya da bu hayvanlar tarafından ısırılmış kimseleri ilgili sağlık kuruluşlarına ivedilikle bildirmek, bu kuruluşlarca uygulanacak gözetim ve ayırma işlerinde, herhangi bir saldırı ihtimaline karşı usulüne uygun tarzda iletilen yardım istemlerini yerine getirmekle de yükümlüdür.

(3) Polis teşkilatı olmayan yerlerde sevkleri gerekli görülen akıl hastalarının başkalarına saldırma ihtimali varsa sevkten sorumlu olmamak ve yalnızca saldırıya engel olmak amacıyla sevk görevi jandarma tarafından yerine getirilir. Ancak 2803 sayılı Kanun çerçevesinde bir il veya ilçenin tamamında jandarmanın görevli olduğu durumlarda sevk görevi de jandarmaya aittir.

Konut dokunulmazlığına ilişkin görevler

MADDE 16- (1) Konut dokunulmazlığını sağlamak amacıyla jandarma kendi görev ve sorumluluk alanı içinde;

- a) Genel kollama ve koruma önlemleri alarak konutları korumakla,
- b) Konut dokunulmazlığı ve konutta oturanların kişisel güvenliklerinin ihlal edileceği hakkında bilgi olduğu durumlarda, mevzuata uygun olarak mülki amirce verilen emir üzerine, o bölgedeki güvenlik önlemlerini artırmakla,
- c) Özel hayatın ve aile hayatının gizliliğini korumakla, yükümlüdür.

(2) 5237 sayılı Kanun ile 4/12/2004 tarihli ve 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanununun konut dokunulmazlığının ihlali ve özel hayatın ve aile hayatının gizliliğinin ihlaline ilişkin hükümleri gözönünde tutulur.

Hak ve hürriyetlerin korunmasına ilişkin görevler

MADDE 17- (1) Jandarma; kişilerin Anayasada ve kanunlarda düzenlenen hak ve hürriyetlerini korkusuz ve güvenlik içinde kullanmaları için gerekli önlemleri alır. Gerçek kişilerin, Devlet ve diğer kamu tüzel kişileri ile özel hukuk tüzel kişilerinin yetki ve haklarını kullanmalarına engel oluşturan hukuk dışı eylem ve davranışları, mevzuat çerçevesinde önler ve bastırır.

Ateşli silahlar, bıçaklar ve diğer aletler ile av tüfeklerine ilişkin görevler

MADDE 18- (1) Sorumluluk alanında olmak kaydıyla aşağıdaki işlemler jandarma tarafından yürütülür.

a) 21/3/1991 tarihli ve 91/1779 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlüğe konulan Ateşli Silahlar ve Bıçaklar ile Diğer Aletler Hakkında Yönetmelik uyarınca valiler tarafından verilecek izin belgesine ilişkin işlemler.

b) 10/3/1982 tarihli ve 17629 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan 2521 Sayılı Avda ve Sporda Kullanılan Tüfekler, Nişan Tabancaları ve Av Bıçaklarının Yapımı, Alımı, Satımı ve Bulundurulmasına Dair Kanunun Uygulanmasına İlişkin Yönetmelik uyarınca verilecek izin belgelerine ilişkin işlemler.

(2) Bu maddedeki görevler çerçevesinde, denetim kesintisiz sürdürülür.

Umuma açık istirahat ve eğlence yerlerine ilişkin görevler

MADDE 19- (1) Kişilerin tek tek veya toplu olarak eğlenmesi, dinlenmesi veya konaklaması için açılan otel, motel, pansiyon, kamping ve benzeri konaklama yerleri; gazino, pavyon, meyhane, bar, birahane, içkili lokanta, taverna ve benzeri içkili yerler; sinema, kahvehane ve kıraathane; kumar ve kazanç kastı olmamak şartıyla adı ne olursa olsun bilgi ve maharet artırıcı veya zeka geliştirici nitelikteki elektronik oyun alet ve makinelerinin, video ve televizyon oyunlarının içerisinde bulunduğu elektronik oyun yerleri; internet salonları ve benzeri yerler umuma açık istirahat ve eğlence yeri sayılır. Düğün salonlarının dışındaki eğlenme maksadıyla toplanma yapılan ticari yerler de umuma açık istirahat ve eğlence yeri sayılır.

(2) Sabit veya seyyar olarak kullanılan kara, deniz, hava ve her çeşit taşıma araçlarında, birinci fıkrada belirtilen faaliyetlerin icrası durumunda, bu yerler de umuma açık istirahat ve eğlence yeri sayılır.

(3) Jandarma sorumluluk alanında, umuma açık istirahat ve eğlence yerlerinin ruhsatı jandarmanın görüşü alındıktan sonra belediye ve mücavir alan sınırları içinde belediyeler; bu alanların dışında il özel idareleri tarafından verilir. Jandarma görüşünü genel güvenlik ve asayiş açısından yedi gün içinde verir. İzin alınmadan açılan umuma açık istirahat ve eğlence yerleri kapatılır. Bu yerler için düzenlenen işyeri açma ve çalışma ruhsatlarının bir örneği jandarmaya gönderilir. Bu yerler genel güvenlik ve asayiş yönünden jandarma tarafından denetlenir.

(4) Jandarma tarafından kat'i delil elde edilmesi halinde;

a) Kumar oynanan umumi ve umuma açık yerler ile her çeşit özel ve resmi kurum ve kuruluşlara ait lokaller,

b) Mevzuata aykırı bir şekilde uyuşturucu madde imal edilen, satılan, kullanılan, bulundurulmuş yerler,

c) Mevzuata aykırı faaliyet gösteren genelevler, birleşme yerleri ve fuhuş yapılan evler ve yerler,

ç) Devletin ülkesi ve milletiyle bölünmez bütünlüğüne, Anayasal düzenine, genel güvenliğe ve genel ahlaka zararı dokunacak oyun oynatılan, temsil verilen, film veya video bant gösterilen yerler ile internet üzerinden yapılan yayınlara izin verilen yerler,

d) Derneklere, sendikalara, loca ve kulüplere, kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları ile benzeri kurum ve kuruluşlara ait ve yalnız üyelerinin yararlanması için açılan lokallerden, birden fazla denetim sonunda ve yazılı ihtar rağmen, mevzuata aykırı faaliyet göstererek umuma açık yer durumuna geldiği tespit edilenler,

e) Her türlü denize elverişli araçla günübirlik tur düzenleyen veya her türlü mal ve hizmet satanlardan, müşteriye faaliyetlerini duyururken veya müşteri kabul ederken çevreyi veya müşteriyi rahatsız edecek yöntemler kullananlar,

gereği yapılmak üzere mülki amire bildirilir.

İnternet toplu kullanım sağlayıcılarının denetimine ilişkin görevler

MADDE 20- (1) 1/11/2007 tarihli ve 26687 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan İnternet Toplu Kullanım Sağlayıcıları Hakkında Yönetmelik kapsamındaki işyerlerinin açılması, izin alınmadan açıldığı tespit edilen işyerlerinin kapatılması, işyerlerinin uyması gereken kurallara uyulmasının sağlanması mülki amirin emriyle yapılır. Jandarmanın bu işyerlerini genel güvenlik ve asayiş yönünden denetler ve denetleme sonuçlarını gereği yapılmak üzere mülki amire bildirir.

Gürültünün yasaklanmasına ilişkin görevler

MADDE 21- (1) Mesken içinde ve dışında saat yirmidörtten sonra her ne suretle olursa olsun civar halkının rahat ve huzurunu bozacak surette gürültü yapanlar jandarmanın tarafından menolunur. Bu yasağı dinlemeyenler hakkında 30/3/2005 tarihli ve 5326 sayılı Kabahatler Kanunu ile 5237 sayılı Kanun hükümleri uygulanır.

(2) Düğün, nişan, konser, panayır, festival ve benzeri toplanmalarda kamu düzeninin korunmasına yönelik tedbirlerin alınmasına imkân sağlamak için ilgililer kırksekiz saat önce mülki amire bildirimde bulunmak zorundadır.

(3) 4/6/2010 tarihli ve 27601 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Çevresel Gürültünün Değerlendirilmesi ve Yönetimi Yönetmeliği hükümleri saklıdır.

Yardım gerekenlere ilişkin görevler

MADDE 22- (1) Jandarmanın yardım gerekenlere ilişkin görevleri şunlardır.

a) Bir tehlike karşısında bulunan ve imdat isteyen herkese yardım etmek.

b) Yolda hastalanan, kazaya uğrayan ve ulaşmak istediği yere gitmeye gücü bulunmayan kimselere uygun bir ulaşım aracı sağlamak, bunları ilgili sağlık kuruluşuna göndermek ya da sağlık personeli bulmak, ailelerine haber vermek ve gerekli hallerde refakat etmek.

c) Ulaşım araçlarına yetişemeyenlere ya da bu araçların çeşitli nedenlerle hareket edememesi durumunda yolundan kalan, dolayısıyla gidecek yeri olmayan ya da kendisine uygun bir yer sağlamaktan yoksun olanlara uygun bir yer bulunmasını sağlamak.

ç) Oturduğu yeri bildirme gücü bulunmayan düşkün durumdaki kimselerin ya da çocukların kanuni temsilcilerini bulmak ve bunları kanuni temsilcilerine teslim etmek, kanuni temsilcileri olmayanları ise ilgili sosyal yardım kuruluşlarına ya da belediyelere teslim etmek.

d) Bir yer ya da yol sormak için başvuranlara gereken bilgiyi vermek.

(2) Yardıma muhtaçların, kimsesiz çocukların, düşkün durumda bulunanların kanuni temsilcileri bunları teslim almaktan kaçındıklarında, durum jandarma tarafından bir tutanakla saptanır ve kanuni işlem yapılır.

(3) Jandarma, 5237 sayılı Kanun ve 24/5/1983 tarihli ve 2828 sayılı Sosyal Hizmetler Kanununa göre korunmaya, bakıma, yardıma ihtiyacı olan aile, çocuk, engelli ve yaşlılar ile sosyal hizmetlere ihtiyacı olan diğer kişileri Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı yetkililerine bildirmek ve bu kişilere ilişkin incelemelerde söz konusu Bakanlık yetkilileri ile işbirliği içinde bulunmakla görevlidir.

(4) Jandarma; 8/3/2012 tarihli ve 6284 sayılı Ailenin Korunması ve Kadına Karşı Şiddetin Önlenmesine Dair Kanun çerçevesinde, sorumluluk alanında, şiddete uğrayan veya şiddete uğrama tehlikesi altında bulunan kadınların, çocukların, aile bireylerinin ve tek taraflı ısrarlı takip mağduru olan kişilerin korunması ve bu kişilere yönelik şiddetin önlenmesi amacıyla alınacak tedbirlere ilişkin görevleri yapar ve yetkileri kullanır. Jandarma, bu hususlara ilişkin gecikmeksizin mülki amir ve yetkili mercilere bildirimde bulunmakla görevlidir.

Özel kolluk ve özel güvenlik teşkilatlarının görev alanına giren konulara ilişkin görevler

MADDE 23- (1) Özel kolluk, jandarmanın görevine giren bir olayla karşılaştığında, mevzuatta başka bir hüküm yoksa olaya elkoyar, jandarmaya haber verir, yitebilecek delilleri toplar, kaybolmasını önler, olay yerini korur ve olayla ilgili eylemcileri yakalar.

(2) Jandarmanın özel güvenlik hizmetleri yürüten kuruluşlarla ilişkileri ve bunlarla ilgili görev, yetki ve sorumlulukları 10/6/2004 tarihli ve 5188 sayılı Özel Güvenlik Hizmetlerine Dair Kanuna göre yürütülür.

(3) Özel kolluk veya özel güvenlik teşkilatı personelinin bulunmadığı durumlarda, jandarma, kendi görev ve sorumluluk alanı içinde olmak kaydıyla, bunlara ait yetkileri kullanır ve görevleri yürütür. Bu konuda kanunlara aykırı hareketlerin önlenmesi ve işlenmiş olan bir suçta 5271 sayılı Kanun ile diğer kanunlarda öngörülen acele tedbirlerin alınması jandarmanın görevidir. Mevzuatta aykırı bir hüküm bulunmadıkça yapılan işlem ve soruşturmaları sonuçlandırmak üzere bütün bilgi ve belgeler özel kolluk veya özel güvenlik teşkilatına devredilir.

(4) Jandarma, kendi görev ve sorumluluk alanında, mülki amirin emri veya onayıyla; Devlete, il özel idaresine, belediye ve köylere ait olan veya bunlara bağlı bulunan veya bunların gözetim ve denetimi altında iş gören daire ve müesseselerle diğer bütün gerçek ve tüzel kişiler tarafından işletilen mali, ticari, sınai ve iktisadi müesseseler, işletmeler, ambarlar, depolar ve sair uzman, fen adamı, teknisyen, işçi gibi personel bulunduran yerleri gözetim ve denetimi altında bulundurur. Jandarma, bu yerlerde bulunan ve çalışanların kimlik ve nitelikleri hakkında mülki amirin onayıyla bu yerlerden bilgi isteyebilir. İstenilen bilgiler hemen verilir. Bu fıkranın uygulanması ile ilgili hususlar emniyet ve asayiş planlarında düzenlenir.

(5) 1/6/2005 tarihli ve 25832 sayılı Resmî Gazetede yayımlanan Adli Kolluk Yönetmeliği hükümleri saklıdır.

Ceza infaz kurumlarının dış korunmasına ilişkin görevler

MADDE 24- (1) Ceza infaz kurumlarının dış korunması jandarmaya aittir. Bu yerlerde görev alacak birimlerin teşkilat, konuş ve kuruluşu ceza infaz kurumlarının özellikleri dikkate alınarak jandarmanın kendi kuruluş ve kadrolarında gösterilir.

(2) Jandarma, ceza infaz kurumlarının dışarıdan emniyet ve koruma tedbirlerini almak, tutuklu ve hükümlülerin kaçmalarına engel olmakla görevlidir. Jandarmaların hükümlü ve tutuklularla görüşmeleri ve ilişki kurmaları, ceza infaz kurumlarının içindeki iş ve işlemlere karışmaları yasaktır. Ceza infaz kurumlarının içinde burada görevli olanlarca bastırılmayacak genel bir hareket ve kargaşa meydana geldiğinde ceza infaz kurumlarının müdürü veya vekili veya infaz koruma memurlarının başvurusu üzerine jandarma olaya müdahale ederek sükûnu sağlar.

(3) Jandarma hiçbir şekilde ceza infaz kurumlarının iç işlerinde ve infaz koruma memurluğu görevlerinde kullanılamaz.

(4) Jandarma ceza infaz kurumlarına girmesi yasak olan silah, alet ve eşyanın bu yerlere sokulmasına engel olur.

(5) Ceza infaz kurumlarının yetkili amir ve memurlarınca verilmiş izin ve jandarma muhafazasında olmadıkça bu yerlerden hiçbir tutuklu ve hükümlü dışarıya gönderilemez.

Tutuklu ve hükümlülerin soruşturma ve duruşmaya götürülmesine ilişkin görevler

MADDE 25- (1) Soruşturma ve duruşmalar için adli mercilere götürülecek tutuklu ve hükümlülerin isim listesi, infaz kurum müdürü tarafından, koruma görevini yürüten jandarma komutanına yazı ile bildirir. Jandarma komutanı muhafız devriyenin kuvvetini saptayarak hükümlü ve tutukluların istenilen yer ve zamanda hazır bulundurur.

(2) Hükümlü ve tutukluların gerek yolda gerek adliyede başkalarıyla görüşmelerine ve bir şey alıp vermelerine izin verilmez.

(3) Hükümlü ve tutuklular Cumhuriyet savcısının, hakimin ya da mahkemenin önüne götürüldüğünde, inzibat aletleri takılmış ise çıkarılır ve bağlı olmayarak girmeleri sağlanır. Bu yerlerden çıkışta inzibat aletleri ilgili mevzuat kapsamında tekrar takılabilir.

Sevk ve nakil istemi

MADDE 26- (1) Bir ceza infaz kurumundan diğer bir ceza infaz kurumuna gönderilmesi gereken tutuklu ve hükümlüler, kanunen yetkili makamın yazılı istemi üzerine, jandarma kuvvetlerince istenilen yere götürülürler.

Sevk ve ulaşım aracının seçilmesi

MADDE 27- (1) Hükümlü ve tutukluların sevk ve nakillerinin bu iş için ayrılmış olan ceza infaz kurumu araçlarıyla yapılması esastır. Bu gibi araçların bulunmaması ya da sevk ve naklen bu araçlarla yapılamaması durumunda; öncelikle kamuya ait kitle ulaşım araçlarından ya da diğer toplu taşıma araçlarından yararlanır. Kamuya ait kitle ulaşım araçlarıyla sevk sırasında ilgili kamu kurumlarınca özel bir bölüm ayrılması zorunludur. Sağlık mazereti bulunanlar ile zorunlu haller dışında özel taşıtlarla sevk yoluna gidilemez.

(2) İhtiyaç durumunda uçak ile sevk yapılabilir.

(3) Jandarmaya ait hizmet araçları sevklerde kullanılmaz.

Sevk ve nakil edilecek tutuklu ve hükümlülerin teslim alınması

MADDE 28- (1) Tutuklu ve hükümlülerin teslim alınması sırasında öncelikle bu kimselerin yetkili makamlarca sevk ve nakli istenen kimseler olup olmadığı araştırılarak üstleri aranır. Yanlarında silah, kaçmalarına yardım edecek tehlikeli bir alet ya da para ve kıymetli eşya varsa alınır. Teslim alınan nesnelerin cins ve miktarlarını gösterir bir alındı belgesi, tutuklu ve hükümlülere verilir. Yapılan işlem sevk pusulasına yazılır.

(2) Sevk ve nakil edilecek yere varıldığında, alınan bu nesneler tutanakla, tutuklu ve hükümlülerin yanında ilgili kurum yetkililerine teslim edilir.

(3) Sağlık açısından sevke engel bir durumun varlığı doktor raporuyla saptandığında sevk yapılmaz. Durum ilgili makama yazıyla bildirilir.

Kadın ve erkeklerin birlikte sevk ve nakli

MADDE 29- (1) İştirak halinde suç işlemiş olanlar ile kanunen önemli ilişki sayılacak derecede yakınlığı olanlar dışında; erkek ve kadın tutuklu ya da hükümlüler, birlikte sevk edilemez.

(2) Sevk edilen tutuklu ve hükümlünün kadın olması durumunda, kadın ceza infaz koruma görevlisi verilir.

Sevk edilen tutuklu ya da hükümlünün yolda hastalanması

MADDE 30- (1) Sevk ve nakil sırasında tutuklu ya da hükümlü yolda hastalandığında hekim ya da sağlık kuruluşu bulunan en yakın jandarma birliğine kadar götürülerek muayene ve tedavileri yaptırılır. Bu gibilerin yola devam edemeyecekleri hekim muayenesi ile anlaşıldığında; iyileştikten sonra usulüne uygun biçimde sevk edilmek üzere, bütün eşya ve evrakı ile birlikte Cumhuriyet savcısının talimatıyla belirlenecek ceza ve tutukevine teslim edilir.

Sevk edilen tutuklu ya da hükümlünün yolda ölmesi

MADDE 31- (1) Sevk ve nakil sırasında tutuklu ya da hükümlülerden birisi öldüğünde durum en elverişli haberleşme aracı ile en yakın jandarma birliği komutanlığına ve bu komutanlıkça da o yerin Cumhuriyet savcılığına bildirilir. Bu konuda devriye komutanının düzenleyeceği tutanak ilgili makama verilir.

Sevk ve nakil sırasında isyan ve firara teşebbüs

MADDE 32- (1) Sevk ve nakil sırasında tutuklu veya hükümlülerin isyan ya da firar hazırlığı içinde olduklarından kuşkulandığında, sevke görevli devriye komutanı tarafından, böyle bir harekete kalkıştıklarında silah kullanılacağı ihtar edilir. Bu ihtara uymayarak firara teşebbüs etmeleri durumunda firarın başka şekilde önlenmesine imkân bulunmazsa silah kullanılır.

(2) Silah kullanma sonunda tutuklu ya da hükümlülerden birisi yaralandığında veya öldüğünde durum en elverişli haberleşme aracı ile en yakın jandarma komutanlığına ve bu komutanlıkça da o yerin Cumhuriyet savcılığına bildirilir. İlgili jandarma birim komutanının vereceği emre göre hareket edilir. Yaralının iyileştirilmesi için önlem alınır ve durum bir tutanakla saptanır.

(3) Bu gibi durumlarda diğer tutuklu ve hükümlülerle sevkle görevli jandarmaların sevk devam edip edemeyeceklerini Cumhuriyet savcısı belirler. Jandarmaların tutuklanması ya da soruşturmanın uzaması durumunda sevk işlemi o yer jandarması tarafından yapılır.

Sevk ve nakil sırasında konaklama

MADDE 33- (1) Sevk ve nakillerde, gidilecek yere gündüz varılacak biçimde hareket edilir. Zorunluluk nedeniyle konaklamak durumunda kalırsa tutuklu ve hükümlülerin geceyi yol üzerinde bulunan il ya da ilçe merkezlerindeki ceza infaz kurumlarında, zorunluluk varsa jandarma birimlerinin emniyet odalarında geçirmeleri sağlanır. Belde ve köylerde jandarma karakolunda, karakol yoksa köy odasında, belediye hizmet binasında konaklamaya uygun bir odada gerekli önlemler alınarak kalınabilir.

Sevk ve nakil sırasında alınacak önlemler

MADDE 34- (1) Tutuklu ve hükümlülerin sevk ve nakli sırasında kaçmalarını önlemek için sağlığa zarar vermeyecek gerekli bütün önlemler alınır. Sevkten önce sevk yapılacak yerin jandarma komutanlığına bilgi verilerek kendi yönünden gerekli önlemleri alması sağlanır.

Tutuklu ve hükümlülerin sağlık kuruluşlarında muhafazası

MADDE 35- (1) Tutuklu ve hükümlülerden, hastalananların ceza infaz kurumlarının kendi revirlerinde iyileştirilmeleri esastır. Zorunlu durumlarda diğer sağlık kurumlarına sevk edilenlerin, bu yerlerde muhafazası jandarma tarafından sağlanır.

(2) Sağlık kurumlarında önceden, jandarmanın görüşü alınarak tutuklu ve hükümlülerin iyileştirilmeleri sırasında konabilecekleri özel yerleri ilgili kuruluşlarca hazırlanır ve her an hizmete hazır ve bakımlı bulundurulur. Sağlık kurumlarına sevk edilen tutuklu ve hükümlüler mevzuatta öngörülen esaslara uygun tarzda önlemler alınarak bu yerlere konur ve jandarma tarafından muhafaza edilirler.

Çalıştırılan tutuklu ve hükümlülerin muhafazası

MADDE 36- (1) Adalet Bakanlığınca düzenlenen, tutuklu ve hükümlü çalışma faaliyetleri sırasında, tutuklu ve hükümlülerin muhafazası jandarma tarafından sağlanır.

(2) Kanunlarda ve 20/3/2006 tarihli ve 2006/10218 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlüğe konulan Ceza İnfaz Kurumlarının Yönetimi ile Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Tüzükte öngörülen diğer kamu kurum ve kuruluşlarınca düzenlenen tutuklu ve hükümlü çalışma faaliyetleri sırasında ise, muhafaza görevi ceza infaz kurumlarının kendi yönetimi ve personeline yürütülür.

Diğer mülki görevler

MADDE 37- (1) Jandarma, kanunların verdiği yetkiye dayanarak huzur ve güvenliğin, kişi dokunulmazlığının, kamu esenliğinin sağlanması ve suç işlenmesinin önlenmesi amacıyla mülki amirlerin verdiği karar ve emirleri uygular.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM**Adli Görevler****Adli görevlerin esasları**

MADDE 38- (1) Adli görevler, işlenmiş suçlarla ilgili olarak ceza muhakemesine ilişkin mevzuatta belirtilen işlemleri yapmayı ve bunlara ilişkin adli hizmetleri yerine getirmeyi kapsar.

(2) Soruşturma işlemleri, Cumhuriyet savcısının emir ve talimatları doğrultusunda adli kolluğa yaptırılır. Adli kolluk görevlileri, Cumhuriyet savcısının adli görevlere ilişkin emirlerini yerine getirir. Adli kolluk, adli görevlerin haricindeki hizmetlerde, üstlerinin emrindedir.

(3) Jandarma, kanunlarla kendisine verilen diğer adli görevleri yerine getirir.

Adli görevlerin yürütülüş esasları

MADDE 39- (1) Ceza muhakemesine ilişkin olarak suçların soruşturulması ve kovuşturulmasına ilişkin hususlar, 5271 sayılı Kanunda öngörülen usul ve esaslara göre yürütülür. Adli görevler bakımından ilgili mevzuat ve adli amirlerin talimatlarına göre hareket edilir.

Soruşturma giderlerinin karşılanması

MADDE 40- (1) Gözaltına alınan şahısların sadece adli makamlar önüne çıkarılınca yada kadarki yeme, içme ve nakil masrafları ile sevk Jandarma Genel Komutanlığına ait taşıtlarla gerçekleştirilmesi durumunda, söz konusu taşıta ait yakıt ve benzeri masraflar Jandarma Genel Komutanlığı bütçesinden ödenir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM**Askeri Görevler****Askeri görevler**

MADDE 41- (1) Jandarma birlikleri; seferberlik ve savaş hallerinde, Bakanlar Kurulu kararıyla belirlenecek bölümleriyle kuvvet komutanlıkları emrine girer, kalan bölümüyle normal görevlerine devam eder. Jandarma, seferberlik ve savaş halinde, 4/11/1983 tarihli ve 2941 sayılı Seferberlik ve Savaş Hali Kanunu ile verilen görevleri yapar.

(2) Jandarma birlikleri; Genelkurmay Başkanlığının talebi üzerine Bakanın, illerde ise garnizon komutanının talep etmesi halinde valinin onayıyla kendilerine verilen askeri görevleri de yapar. Bu görevlerin kapsamı, niteliği ve yerine getirilme esasları Genelkurmay Başkanlığı ve Bakanlıkça belirlenir.

BEŞİNCİ BÖLÜM**Yetki****Yetki**

MADDE 42- (1) Jandarma sorumluluk alanında, mülki ve adli görevlerinin ifası sırasında 2803 sayılı Kanun, 4/7/1934 tarihli ve 2559 sayılı Polis Vazife ve Salâhiyet Kanunu ve 5271 sayılı Kanun ile diğer mevzuat hükümlerine göre hareket eder. Jandarma bu görevlerini yerine getirirken polisin sahip olduğu yetki ve sorumluluklara sahiptir.

(2) Jandarma amirinden aldığı emri Anayasa, kanun, tüzük ve yönetmelik hükümlerine aykırı görürse yerine getirmeyebilir ve bu aykırılığı emri verene bildirir. Ancak, amir emrinde ısrar eder ve bu emrini yazılı olarak tekrar ederse emir yerine getirilir. Bu halde, emri yerine getiren sorumlu olmaz. Konusu suç teşkil eden emir hiçbir suretle yerine getirilmez. Yerine getirenler sorumluluktan kurtulamaz. Aşağıda yazılı hallerde;

- a) Can, ırz veya mal emniyetini korumak için,
- b) Devletin güvenliğine karşı işlenen suçların faillerini yakalamak veya delillerini tespit etmek için,
- c) Devlet kuvvetleri aleyhine, yalnız veya toplu olarak taarruz ya da mukavemette bulunanları yakalamak veya bunların taarruz veya mukavemetlerini defetmek için,
- ç) Hükümete karşı şiddet kullanan veya gösteren ya da mukavemet edenlerin yakalanması, taarruz veya mukavemet edenlerin defedilmesi için,

- d) Kolluk tarafından muhafaza altına alınan şahıslara, bina veya tesislere, meskûn ya da gayrı meskûn yerlere vaki olacak münferit veya toplu tecavüzleri defetmek için,
- e) Kolluk kuvvetlerinin elinden kaçmakta olan şahısların yakalanması için,
- f) İşlenmekte olan bir suçun işlenmesine veya devamına mani olmak için,
- g) 5271 sayılı Kanun ile diğer kanunlar uyarınca kolluk kuvvetleri tarafından suç delillerinin tespiti veya suç faillerinin yakalanması maksadıyla yapılacak aramalar için,
- ğ) Kanunsuz toplantı veya kanunsuz yürüyüşleri dağıtmak veya failleri yakalamak için,
- h) Yangın, su baskını, yer sarsıntısı gibi afetlerde olay yerinde görevlilerce alınması gereken tedbirler için,
- ı) Umuma açık yerlerde yapılan her türlü toplantı veya yürüyüşlerde ya da törenlerde bozulan düzeni sağlamak için,
- i) Herhangi bir sebeple tıkanmış olan yolların trafiğe açılması için,
- j) Kanunlarda istisnai olarak kolluğun sözlü emirle yapmaya mecbur tutulduğu haller için, yetkili amir tarafından verilecek sözlü emirler derhal yerine getirilir. Bu emirlerin yazılı olarak verilmesi istenilemez. Bu hallerde emrin yerine getirilmesinden doğabilecek sorumluluk emri verene aittir. Acele hallerde kamu düzeninin ve kamu güvenliğinin korunması için kanunla gösterilen diğer istisnalar saklıdır.

Genel düzeni sağlama yetkisi

MADDE 43- (1) Jandarma;

- a) Kendi sorumluluk alanında kamu düzenini sağlamaya,
- b) Polisin sorumluluk alanı dışında kalan yerlerde 18/7/1997 tarihli ve 23053 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Karayolları Trafik Yönetmeliğinde belirtilen esas ve şartlara uygun olarak trafiği düzenlemeye ve trafik suçlarına elkoymaya,
- c) Her türlü tehlikeyi önlemek için gerekli tedbirleri almaya, yetkilidir.

Uyarıda bulunma yetkisi

MADDE 44- (1) Jandarma, mevzuat hükümlerine göre bir yasağın ihlalini ve bir suçun devamını önlemek için uyarır ve uyarıya riayet edilmesini ister. Ayrıca mevzuatta öngörülen bir yükümlülüğün yerine getirilmesi, kamu düzeni nedeniyle alınmış kanuni bir önleme uygun davranılması için kişileri uyarabilir.

(2) Görevini yaptığı sırada jandarmaya direnen veya zor kullanarak karşı koyanlar jandarma tarafından yakalanır. Yakalanan kişi ve olay hakkında Cumhuriyet savcısına derhal bilgi verilerek emri doğrultusunda işlem yapılır.

Kamu veya kişiler aleyhine işlenen eylem ve hareketleri yasaklama yetkisi

MADDE 45- (1) Jandarma;

- a) Genel ahlak kurallarına aykırı olarak utanç verici ve toplum düzeni bakımından tasvip edilmeyen tavır ve davranışta bulunanları,
- b) Sözle veya herhangi bir şekilde sarkıntılık edenleri, kötü alışkanlıklara ve her türlü ahlaksızlığa yönelten ve teşvik edenleri,
- c) Genel ahlaka aykırı mahiyette her türlü sesli ve görüntülü eserleri, kaydedildiği materyale bakılmaksızın üreten ve satanları,

herhangi bir şikâyet olmasa bile engeller, davranışlarının devamını durdurarak yasaklar ve gerekli kanuni işlemleri yapar.

(2) Kanuni istisnalar saklı kalmak üzere eğlence, oyun, içki ve benzeri amaçlı umuma açık ve açılması izne bağlı olan yerlerde onsekiz yaşından küçüklerin çalıştırılmasını engeller.

(3) Jandarma; bar, pavyon, gazino, meyhane gibi içkili yerler ile kiraathane, internet salonu ve oyun oynatılan benzeri yerlere yanlarında veli ve vasileri olsa bile onsekiz yaşını doldurmamış küçüklerin girmesini engeller. Ancak 12/3/1982 tarihli ve 2634 sayılı Turizmi Teşvik Kanunu çerçevesinde belgeli turizm işletmesi olarak belirlenen yerlere ilişkin hükümler saklıdır.

(4) Bu madde hükümlerine aykırı hareket edenler hakkında 2559 sayılı Kanununun 17 nci, işyerleri hakkında 6 ncı maddesi hükümlerine göre işlem yapılır.

Durdurma ve kimlik sorma yetkisi

MADDE 46- (1) Jandarma, kişileri ve araçları;

- a) Bir suç veya kabahatin işlenmesini önlemek,
- b) Suç işlendikten sonra kaçan faillerin yakalanmasını sağlamak, işlenen suç veya kabahatlerin faillerinin kimliklerini tespit etmek,
- c) Hakkında yakalama emri ya da zorla getirme kararı verilmiş olan kişileri tespit etmek,
- ç) Kişilerin hayatı, vücut bütünlüğü veya malvarlığı bakımından ya da topluma yönelik mevcut veya muhtemel bir tehlikeyi önlemek, amacıyla durdurabilir.

(2) Durdurma yetkisinin kullanılabilmesi için jandarmanın tecrübesine ve içinde bulunulan durumdan edindiği izlenime dayanan makul bir sebebin bulunması gerekir. Süreklilik arz edecek, fiili durum ve keyfilik oluşturacak şekilde durdurma işlemi yapılamaz.

(3) Jandarma, durdurduğu kişiye durdurma sebebini bildirir ve durdurma sebebine ilişkin sorular sorabilir; kimliğini veya bulundurulması gerekli diğer belgelerin ibraz edilmesini isteyebilir.

(4) Durdurma süresi, durdurma sebebine esas teşkil eden işlemin gerçekleştirilmesi için zorunlu olan süreden fazla olamaz.

(5) Durdurma sebebinin ortadan kalkması halinde kişilerin ve araçların ayrılmasına izin verilir.

(6) Jandarma, durdurduğu kişi üzerinde veya aracında silah veya tehlike oluşturan diğer bir eşyanın bulunduğu hususunda yeterli şüphenin varlığı halinde, kendisine veya başkalarına zarar verilmesini önlemek amacıyla yönelik gerekli tedbirleri alabilir. Bu amaçla kişinin üzerindeki elbisenin çıkarılması veya aracın dışarıdan bakıldığında içerisi görünmeyen bölümlerinin açılması istenemez. Ancak el ile dıştan kontrol hariç, kişinin üstü ve eşyası ile aracının dışarıdan bakıldığında içerisi görünmeyen bölümlerinin aranması, Bakanlık tarafından belirlenen esaslar dahilinde mülki amirin görevlendireceği kolluk amirinin yazılı, acele hallerde sonradan yazıyla teyit edilmek üzere sözlü emriyle yapılabilir. Kolluk amirinin kararı yirmidört saat içinde görevli hakim in onayına sunulur. Bu fıkra kapsamında yapılan araç aramalarına ilişkin olarak kişiye, arama gerekçesini de içeren bir belge verilir.

(7) Diğer mevzuatın verdiği görevlerin yerine getirilmesi sırasında, jandarma tarafından gerekli işlemler için durdurulan kişiler ve araçlarla ilgili hükümler saklıdır.

(8) Jandarma, görevini yerine getirirken kendisinin jandarma olduğunu belirleyen belgeyi gösterdikten sonra kişilere kimliğini sorabilir. Bu kişilere kimliğini ispatlamaları hususunda gerekli kolaylık gösterilir.

(9) Kişilerin kimliğini ispatlayan belgesinin bulunmaması, açıklamada bulunmaktan kaçınması veya gerçeğe aykırı beyanda bulunması dolayısıyla ya da sair surette kimliği belirlenemeyen kişi tutularak durumdan derhal Cumhuriyet savcısı haberdar edilir.

(10) Nüfusa kayıtlı olmadığı için kimliği tespit edilemeyen kişilerin nüfusa kayıtlarının temini için gerekli işlemler yapıldıktan sonra, ilgili mevzuatına göre fotoğraf ve parmak izi tespit edilerek kayda alınır.

(11) Kimliği tespit edilemeyen kişinin yabancı olduğunun anlaşılması halinde, 15/7/1950 tarihli ve 5682 sayılı Pasaport Kanunu ile 4/4/2013 tarihli ve 6458 sayılı Yabancılar ve Uluslararası Koruma Kanunu hükümlerine göre işlem yapılır.

Önleme araması

MADDE 47- (1) Jandarma, tehlikenin veya suç işlenmesinin önlenmesi amacıyla usulüne göre verilmiş sulh ceza hakiminin kararı veya bu sebeplere bağlı olarak gecikmesinde sakınca bulunan hallerde mülki amirin vereceği yazılı emirle kişilerin üstlerini, araçlarını, özel kağıtlarını ve eşyasını arar; alınması gereken tedbirleri alır, suç delillerini koruma altına alarak 5271 sayılı Kanun hükümlerine göre gerekli işlemleri yapar.

(2) Arama talep yazısında, arama için makul sebeplerin oluştuğunun gerekçeleriyle birlikte gösterilmesi gerekir.

(3) Arama kararında veya emrinde aşağıdaki hususlar belirtilir.

a) Sebebi.

b) Konusu ve kapsamı.

c) Yapılacağı yer.

ç) Yapılacağı zaman ve geçerli olacağı süre.

(4) Önleme araması aşağıdaki yerlerde yapılabilir.

a) 6/10/1983 tarihli ve 2911 sayılı Toplantı ve Gösteri Yürüyüşleri Kanunu kapsamına giren toplantı ve gösteri yürüyüşlerinin yapıldığı yerde veya yakın çevresinde.

b) Özel hukuk tüzel kişileri ile kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları veya sendikaların genel kurul toplantılarının yapıldığı yerin yakın çevresinde.

c) Halkın topluca bulunduğu veya toplanabileceği yerlerde.

ç) İdarecilerinin talebiyle ve mevzuatta yer alan usul ve şartlara uygun olarak yükseköğretim kurumlarının içinde, bunların yakın çevreleri ile giriş ve çıkışlarında.

d) Umumi veya umuma açık yerlerde.

e) Her türlü toplu taşıma araçları ile seyir halindeki taşıtlarda.

(5) Konutta, yerleşim yerinde ve kamuya açık olmayan işyerlerinde ve eklentilerinde önleme araması yapılamaz.

(6) Spor karşılaşması, miting, konser, festival, toplantı ve gösteri yürüyüşünün düzenlendiği veya aniden toplulukların oluştuğu hallerde gecikmesinde sakınca bulunan hal var sayılır.

(7) Jandarma, tehlikenin önlenmesi veya bertaraf edilmesi amacıyla güvenliğini sağladığı bina ve tesislere gelenlerin; herhangi bir emir veya karar olmasına bakılmaksızın üstünü, aracını ve eşyasını teknik cihazlarla, gerektiğinde el ile kontrol etmeye ve aramaya yetkilidir. Bu yerlere girmek isteyenler kimliklerini sorulmaksızın ibraz etmek zorundadır. Uluslararası anlaşmaların hükümleri saklıdır. Bu fıkranın uygulanmasına ilişkin olarak jandarmanın amiri ve üstü olan kişilere ilişkin kurallar ile diğer hususlar Bakanlıkça belirlenir.

(8) Önleme aramasının sonucu, arama kararı veya emri veren merci ya da makama bir tutanakla bildirilir.

Acele hallerde kapalı yerlere girme yetkisi

MADDE 48- (1) Jandarma;

a) İmdat istenmesi veya yangın, su baskını ve boğulma gibi büyük tehlikelerin haber verilmesi veya görülmesi hallerinde bu tehlikelerden kişileri kurtarmak amacıyla,

b) Bir suçun işlenmesine veya işlenmekte olan bir suçun devamına engel olmak için, konutlara, işyerlerine ve eklentilerine girebilir.

Silah kullanma yetkisi

MADDE 49- (1) Jandarma, ilgili mevzuatına göre silah kullanma yetkisine sahiptir.

Yetkilerin kullanılması

MADDE 50- (1) Jandarma, sorumluluk alanı içinde hizmet branşı, yeri ve zamanına bakılmaksızın, bir suçla karşılaştığında olaya elkoymak, suçü önlemek, şüpheli ve suç delillerini tespit, muhafaza ve yetkili kolluğa teslim etmekle görevli ve yetkilidir.

(2) Emniyet ve asayiş işlerinde; il ve ilçelerde jandarma ile polis ve sahil güvenlik teşkilatları arasındaki ilişkiler ile asayiş toplantıları 28/6/1961 tarihli ve 5/1409 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlüğe konulan Emniyet ve Asayiş İşlerinde İl, İlçe ve Bucaklardaki Jandarma ve Emniyet Ödevlerinin Yapılması ve Yetkilerinin Kullanılması Suretini ve Aralarındaki Münasebetleri Gösterir Yönetmelik hükümlerine göre yürütülür.

Özel kanunlara ilişkin yetkiler

MADDE 51- (1) Jandarma bu Yönetmelikte belirtilen görev ve yetkileri dışında, diğer mevzuatta yer alan mülki görevlere ilişkin yetkileri kullanır.

DÖRDÜNCÜ KISIM

Amirlerin Görev, Yetki ve Sorumlulukları

Jandarma Genel Komutanı

MADDE 52- (1) Jandarma Genel Komutanı, jandarma teşkilatının komutanıdır.

(2) Jandarma Genel Komutanının görev, yetki ve sorumlulukları şunlardır:

a) Jandarmanın mesleki eğitim ve öğretim yönünden yetiştirilmesini sağlamak.

b) Hizmet ve işlemlerin düzenlenmesini ve yürütülmesini sağlamak.

c) Personelin özlük işlerinin mevzuat hükümlerine göre yürütülmesini sağlamak, bunlardan yetkili olmadıklarını ilgili makamlara önermek.

- ç) Jandarma teşkilatını denetlemek ya da denetletmek.
 d) Disiplini sağlamak için gerekli önlemleri almak.
 e) Seferberlik ve savaş hallerinde kuvvet komutanlıkları emrine girecek jandarma birimlerini eğitim yönünden hazırlamak.
 f) 10/12/2003 tarihli ve 5018 sayılı Kamu Malî Yönetimi ve Kontrol Kanunu ile diğer mevzuat hükümleri ile üst yöneticiye verilen görev, yetki ve sorumlulukları yerine getirmek.

(3) Jandarma Genel Komutanı; teşkilatın sevk ve idaresinden, mevzuat hükümlerinin yürütülmesini sağlamaktan, bunlara dayanan emir ve kararları uygulamaktan Bakana karşı sorumludur.

Jandarma genel komutan yardımcıları

MADDE 53- (1) Jandarma genel komutan yardımcılarının görev, yetki ve sorumlulukları şunlardır:

- a) Jandarma Genel Komutanı tarafından verilen görevleri yerine getirmek.
 b) Jandarma Genel Komutanının bulunmadığı zamanlarda vekalet etmek ve yetkilerini kullanmak.
 c) Jandarma Genel Komutanının emriyle jandarma teşkilatını denetlemek, yetkilendirildiği diğer konularda gerekli işlemleri yapmak.
 ç) İlgili başkanlıklar vasıtası ile teşkilatın gelişim planlarını hazırlamak ve takip etmek.
 d) Gerekli gördüğü önerileri Jandarma Genel Komutanına iletmek.

Jandarma bölge komutanları

MADDE 54- (1) Jandarma bölge komutanları, emniyet ve asayiş hizmetlerinin daha etkili yürütülmesi amacıyla sorumluluk alanında il jandarma komutanlıkları arasında koordinasyon ve işbirliğini sağlamak, ihtiyaç duyulan lojistik ve teknik destek faaliyetlerini planlamak, kontrol ve denetimini sağlamak, personelin özlük işlemlerini yürütmek; bölge komutanlığının konuşlu olduğu ilin valisinin onayıyla; terörle mücadele kapsamında operasyonları planlamak, sevk ve idare etmek, iller arasında kuvvet kaydırması yapmakla görevlidir. İller arasında kuvvet kaydırılması durumunda bölge komutanlığının konuşlu olduğu ilin valisi diğer illerin valileri ile gerekli koordinasyonu sağlar.

(2) Jandarma bölge komutanları, bölge içinde kendi görev ve sorumluluk alanındaki hususlarda il ve ilçe jandarma komutanlıklarına emir verebilir. Bölge komutanı bu görevlerinin ifasından ve yetkilerin kullanılmasından, operasyonel faaliyetlerde faaliyette bulunulan ilin valisine karşı sorumluluğu saklı kalmak kaydıyla, bölge komutanlığının konuşlu olduğu ilin valisine karşı sorumludur.

İl jandarma komutanı ile komutan yardımcısı

MADDE 55- (1) İl jandarma komutanları, il jandarma teşkilatının komutanıdır.

(2) İl jandarma komutanlarının görev, yetki ve sorumlulukları şunlardır:

- a) Emniyet ve asayiş sağlamak için alınan tedbir ve kararları uygulamak, icra edilen adli faaliyetlerin koordinasyon ve takibini yapmak.
 b) Emniyet ve asayiş sağlamaya yönelik alınması gereken tedbirlere ilişkin önerilerde bulunmak.

c) Görev ve işlemlerin tam, doğru ve zamanında yapılmasını sağlamak, denetlemek, yanlış ve eksiklikleri gidermek, gerektiğinde soruşturma yapmak.

ç) Kanunlarla ve vali tarafından verilen görevlerin yapılıp yapılmadığını takip ve kontrol etmek, sonuçlarını bildirmek.

d) Astlarını kanunlarda verilen görevleri yönünden yetiştirmek.

e) Disiplini sağlamak.

f) Personelin özlük işlemlerini yürütmek.

g) İhtiyaç duyulan lojistik ve teknik destek faaliyetlerini planlamak, kontrol ve denetimini sağlamak.

ğ) Adli görevleri ifa etmek.

(3) İl jandarma komutan yardımcıları, kendi birimlerini sevk ve idare eder, birimlerinin eğitiminden, disiplininden, özlük işlemlerinden sorumludur. Komutan tarafından verilen görevleri yapar. Komutanın yokluğunda aynı yetkileri taşır ve görevlerini yerine getirir.

İlçe jandarma komutanı ve komutan yardımcısı

MADDE 56- (1) İlçe jandarma komutanları, ilçe jandarma teşkilatının komutanıdır.

(2) İlçe jandarma komutanlarının görev, yetki ve sorumlulukları şunlardır:

a) Emniyet ve asayişini sağlamak için alınan tedbir ve kararları uygulamak.

b) Emniyet ve asayişini sağlamaya yönelik alınması gereken tedbirlere ilişkin önerilerde bulunmak.

c) Adli görevleri ifa etmek.

ç) Görev ve işlemlerin tam, doğru ve zamanında yapılmasını sağlamak, denetlemek; yanlış ve eksikliklerin nedenlerini inceleyerek gidermek, gerektiğinde soruşturma yapmak.

d) Kanunlarla ve kaymakam tarafından verilen görevlerin yapılıp yapılmadığını takip ve kontrol etmek, sonuçlarını bildirmek.

e) Astlarını kanunlarda verilen görevleri yönünden yetiştirmek.

f) Disiplini sağlamak.

g) Personelin özlük işlemlerini yürütmek.

ğ) İhtiyaç duyulan lojistik ve teknik destek faaliyetlerini planlamak, kontrol ve denetimini sağlamak.

(3) İlçe jandarma komutan yardımcıları, kendi birimlerini sevk ve idare eder, birimlerinin eğitiminden, disiplininden, özlük işlemlerinden sorumludur. Komutan tarafından verilen görevleri yapar. Komutanın yokluğunda aynı yetkileri taşır ve görevlerini yerine getirir.

Jandarma karakol komutanları

MADDE 57- (1) Jandarma karakol komutanları, karakolun komutanıdır.

(2) Jandarma karakol komutanlarının görev, yetki ve sorumlulukları şunlardır:

a) Emniyet ve asayişini sağlamak için alınan tedbir ve kararları uygulamak.

b) Emniyet ve asayişini sağlamaya yönelik alınması gereken tedbirlere ilişkin önerilerde bulunmak.

c) Adli görevleri ifa etmek.

- ç) Görev ve işlemlerin tam, doğru ve zamanında yapılmasını sağlamak, denetlemek; yanlış ve eksikliklerin nedenlerini inceleyerek gidermek, gerektiğinde soruşturma yapmak,
- d) Kanunlarla ve ilçe jandarma komutanı tarafından verilen görevlerin yapılıp yapılmadığını takip ve kontrol etmek, sonuçlarını bildirmek.
- e) Astarlarını kanunlarda verilen görevleri yönünden yetiştirmek.
- f) Disiplini sağlamak.
- g) Personelin özlük işlemlerini yürütmek.

BEŞİNCİ KISIM

Çalışma ve İşbirliği Esasları

Çalışma ve İşbirliğine İlişkin Genel Esaslar

MADDE 58- (1) Jandarma Genel Komutanlığı, Bakanlığa bağlıdır. Bakan, jandarma teşkilatının en üst amiridir ve teşkilatı idare eder. Jandarma Genel Komutanı tüm jandarma teşkilatının komutanı olarak teşkilatın sevk ve idaresinden, mevzuat hükümlerinin yürütülmesini sağlamaktan, bunlara dayalı olarak verilen emir ve kararların uygulanmasından Bakana karşı sorumludur.

(2) Jandarma bölge komutanları konuşlu olduğu ilin valisine, il ve ilçe jandarma komutanları ise mülki amirlere bağlı ve sorumlu olarak görev yapar.

(3) Mülki amirler ile adli makamlar mevzuat hükümlerine uygun olarak jandarma komutanlarına ve diğer jandarma personeline doğrudan emir verme yetkisine sahiptir. Diğer makamlar jandarmaya görev olarak verilmesini istedikleri konunun kanuni dayanaklarını belirterek o yerin mülki amirine başvurur. Mülki amir, talebi mevzuata ve ihtiyaca uygunluk yönünden değerlendirir ve uygun bulunduğu, görevin ifasını emreder.

(4) Jandarma birimleri, aldıkları görevin yürütülmesi bakımından, kendi amirlerinin emir komutası altında ve silsile esasına göre sevk ve idare edilir.

(5) Emniyet ve asayiş görevlerinden doğrudan doğruya sorumlu olan mülki amir, bu görevlerin yürütülmesini jandarmanın sorumluluk alanında, jandarma aracılığıyla sağlar.

(6) Jandarma birimlerindeki her kademedeki amir ve personel, görevlerini kanunlara uygun yürütmekten ve yetkilerini amaca uygun bir tarzda kullanmaktan, mülki amirlere karşı sorumludur.

(7) Jandarma birimlerinin üstlendikleri görevin yapılmasında kullanacakları araç ve gereçlerin seçimi kendi komutanlarına aittir. Mülki amirler özellik taşıyan ve yetersiz kalınan durumlarda gereken araç ve gereçleri diğer kamu kurum ve kuruluşlarından sağlayarak jandarmanın hizmetine verebilir.

Suç ve diğer önemli olayların bildirilmesi

MADDE 59- (1) Jandarma; bölgelerindeki her türlü suçları ve sonuçlarını, ülkenin emniyet ve asayişini bozan ya da bozacak olan olayları, yangın, su baskını gibi afetleri, haber aldıkları salgın ve bulaşıcı hastalıkları, Devletin ülkesi ve milletiyle bölünmez bütünlüğünü, nitelikleri Anayasada gösterilen Cumhuriyeti yıkmaya, sarsmaya ve bölmeye yönelik propagandalar konusunda edindikleri bilgileri, il veya ilçenin asayiş veya güvenliğini etkileyecek mahiyetteki kovuşturma ve soruşturmaları, vakit geçirmeksizin mülki amire sözlü ya da yazılı olarak bildirir. Suçla ilgili görülen olaylar aynı zamanda Cumhuriyet savcılığına da bildirilir.

Emniyet ve asayişle ilgili yazışmalarda işbirliği

MADDE 60- (1) Jandarma Genel Komutanlığı merkez ve taşra teşkilatları birbirleriyle; mahalli vakalar hakkında malumat istemek ve teknik, muhasebe, lojistik ve özlük konularına dair işlemler haricinde resen muhabere edemez ve yazışma yapamaz. Taşra teşkilatının merkez teşkilatıyla, merkez teşkilatının taşra teşkilatıyla yapacağı yazışmalar Bakanlık ve mülki amirler aracılığı ile yapılır. Hak ve yükümlülük doğuran ve Bakanlık ya da Jandarma Genel Komutanlığı adına irade beyanı niteliği taşıyan yazışmalar, her halükarda valilikler aracılığıyla yapılır.

(2) İl ve ilçelerde jandarmanın sorumluluk alanındaki emniyet ve asayiş hizmetlerine ilişkin bütün yazı işleri jandarma komutanlıklarında; emniyetin sorumluluk alanındakiler ise emniyet makamlarında yürütülür ve dosyalanır.

(3) Emniyet ve asayiş görevlerinden jandarmayı ilgilendiren ve jandarmanın sorumluluk alanında yapılan işlere ilişkin her türlü emir ve tebligat, mülki amirin emirlerine göre, jandarma komutanlıklarınca hazırlanarak mülki amir imzasıyla gereken yerlere gönderilir.

(4) Bakanlığa gönderilecek asayiş raporlarından jandarmanın sorumluluk alanında meydana gelen olaylara ait bulunanlar, il jandarma komutanlığınca hazırlanır ve vali imzasıyla gönderilir.

(5) Emniyet ve asayiş görevlerine ait aylık ve yıllık istatistikler jandarma, sahil güvenlik ve emniyet sorumluluk alanları için ait olduğu makamlarca hazırlandıktan ve emniyet müdürlüğüne beş örnek olarak birleştirilip il jandarma komutanı ve il emniyet müdürü ile teşkilatı olan yerlerde sahil güvenlik bölge veya grup komutanı tarafından parafe edildikten sonra, iki örneği vali imzasıyla Bakanlığa sunulur. İlde kalan üç suretten birer tanesi jandarma, sahil güvenlik ve emniyet teşkilatlarındaki dosyasında saklanır.

Cumhuriyet savcılığı ile ilişkiler

MADDE 61- (1) Jandarma, 5271 sayılı Kanun ve diğer mevzuatta yazılı soruşturma işlemlerine ilişkin görevleri yerine getirir, il ve ilçenin emniyet ve asayişini, genel hayatın akışını ilgilendiren olaylarda mülki amire bilgi verir.

Adli kolluk makamları ile işbirliği

MADDE 62- (1) Adli kolluk makamları ile işbirliği Adli Kolluk Yönetmeliğine göre yürütülür.

İcra müdürlükleri ile ilişkiler

MADDE 63- (1) İcra müdürlüklerinin talebi üzerine kolluk kuvvetleri tarafından yakalanan araçlar, en yakın yediemin otoparkına teslim edilerek en geç üç işgünü içinde en yakın icra müdürlüğüne teslim alınması için bildirimde bulunulur.

Askeri makamlar ile ilişkiler

MADDE 64- (1) Jandarmanın askeri makamlarla ilişkisi 8 inci ve 41 inci maddelerde belirtilen hallerle sınırlıdır.

Polis ve sahil güvenlik ile ilişki, çalışma ve işbirliği esasları

MADDE 65- (1) Jandarma sorumluluk alanında herhangi bir suçla karşılaşan sahil güvenlik veya polis, olaya müdahale etmek ve jandarmaya da haber vermek, jandarmanın istemi üzerine gerekli yardımı yapmakla yükümlüdür. Bu gibi durumlarda, sahil güvenlik ve polis, jandarma gelinceye kadar olay yerinde soruşturma yapamaz, durumu olduğu gibi koruyarak delillerin kaybolmaması için gereken önlemleri alır. Sahil güvenlik veya polis, olay yerinde elkoymadıkları nesnelere gelen jandarmaya bir alındı belgesiyle teslim eder, jandarmanın makul bir sürede gelememesi durumunda Cumhuriyet savcısına haber verir ve talimatına göre hareket eder.

(2) Zorunlu durumlarda, jandarma da sahil güvenlik veya polis sorumluluk alanında birinci fıkradaki hükümlere uygun olarak hareket eder.

(3) Faillerin belirlenmesi ve yakalanması konularında, jandarma, sahil güvenlik ve polis kendi sorumluluk alanlarında birbirlerine gerekli yardımı yapmakla yükümlüdür.

(4) Jandarmanın sorumluluk alanında sahil güvenlik veya polisin; sahil güvenlik veya polisin sorumluluk alanında jandarmanın emniyet ve asayişle ilgili yürüttüğü çalışma ve haber toplama faaliyetlerinde jandarma, sahil güvenlik ve polis birbirlerine gerekli yardımı yapar. Bu kapsamda, her biri yapacağı çalışmalardan ve edindiği bilgilerden, ilgili kolluk kuvvetini bilgilendirir.

(5) Jandarma, sahil güvenlik ve polis kendi sorumluluk alanlarındaki suç ve diğer olaylardan ilgili olanları birbirlerine bildirirler.

(6) Jandarma, sahil güvenlik ve polisin birlikte çalışmalarına gerek duyulan durumlarda, operasyona katılan birimlerin komuta, sevk ve idaresinin hangi kolluk kuvvetine ait olduğu mülki amir tarafından belirlenir.

Dış ilişkiler

MADDE 66- (1) Jandarma Genel Komutanlığı yurtdışında icra edilen faaliyetlere dış ilişkiler uygulama planı kapsamında iştirak eder. Bu plan yıllık olarak hazırlanır, Dışişleri Bakanlığının görüşü alınarak Bakanlıkça onaylanır. Yıllık planda yer almayan, ancak icrasına ihtiyaç duyulan plan dışı faaliyetlerin onayı Bakanlıktan ayrıca alınır.

(2) Jandarma, kanunlarla kendisine verilen görevleri yerine getirirken Devletin dış politika esasları çerçevesinde, uluslararası kuruluşlarla ve diğer ülke kolluk makamlarıyla bilgi alışverişinde ve ortak çalışmalarda bulunabilir.

(3) Jandarma Genel Komutanlığı, Bakan onayı ile uluslararası kuruluşlara üye olabilir.

ALTINCI KISIM

Denetim, Kadro ve İkmal

Denetim

MADDE 67- (1) Bakan her kademedeki jandarma birimini denetler veya Bakan adına bu denetim Mülkiye Teftiş Kurulu Başkanlığı tarafından yerine getirilir. Bu denetim illerde vali ve ilçelerde kaymakamlar tarafından yapılır.

(2) Jandarma Genel Komutanı tüm jandarma birimlerini kendi görevleri ile ilgili denetler. Teftiş Kurulu Başkanlığı, İç Denetim Birimi Başkanlığı ile denetleme birimleri Jandarma Genel Komutanı adına teftiş ve denetleme yapar. Jandarma birimleri sıralı amirler tarafından da denetlenir.

Kadro

MADDE 68- (1) Bütçenin hazırlanması ve uygulanmasına esas olan Jandarma Genel Komutanlığı fiili personel kadroları, her yıl ilgili yılın merkezi yönetim bütçe kanunu ile onaylanır. Yıl içinde ihtiyaç duyulan kadro değişikliklerinde kadro tavanını aşmamak üzere Bakandan onay alınır.

İkmal

MADDE 69- (1) Jandarma Genel Komutanlığının tüm birlik ve unsurlarının her türlü ihtiyacının teşkilat tarafından iç veya dış piyasadan sağlanması esastır. 5/4/2001 tarihli ve 4636 sayılı Millî Savunma Bakanlığı Akaryakıt İkmal ve NATO POL Tesisleri İşletme Başkanlığının Kuruluşu ve Görevleri Hakkında Kanun hükümleri saklıdır.

(2) Jandarma Genel Komutanlığı ikmal hizmetleriyle faaliyetlerine ait her türlü ihtiyacını ve silah ve mühimmatını Bakanlıkça belirlenecek standartlara uygun olarak kendi bütçesinden karşılar. Ancak Jandarma Genel Komutanlığı, Savunma Sanayi Destekleme Fonundan Türk Silahlı Kuvvetlerinin tabi olduğu usul ve esaslar dahilinde yararlanır. Jandarma Genel Komutanlığının ihtiyaçları, Bakanlık tarafından Millî Savunma Bakanlığına doğrudan teklif edilir. Bu ihtiyaçlar Bakanlığın güvenlik önceliklerine göre değerlendirilir.

(3) Seferberlik ve savaş hallerinde kuvvet komutanlıkları emrine girecek veya Bakan ya da valilerce askeri görev verilen jandarma birliklerinin her türlü ihtiyacı (sefer stokları dahil) emrine gireceği kuvvet komutanlıklarının standartlarına uygun olarak Millî Savunma Bakanlığınca karşılanır.

YEDİNCİ KISIM **Çeşitli ve Son Hükümler**

Görevin icra tarzı

MADDE 70- (1) Jandarma birimlerinde, emniyet ve asayişle ilgili görev alan personelin resmi kıyafet ile görev yapmaları esastır. Ancak suç ve suçluların gizli olarak takibi, yakalanması ve istihbarat, kaçakçılık ve terörle mücadele hizmetleri için gerek görüldüğünde mülki amirin veya il jandarma komutanının izni ile görevin icap ettirdiği değişik kılık ve kıyafetle de hizmet yürütülebilir.

(2) Mülki amirin onayı ile görevlendirilecek birimler farklı tertiplenme ile göreve gönderilebilir. Terörle mücadele, istihbarat ve kaçakçılıkla mücadele görevlerinde tek başına veya toplu olarak görevlendirilebilir; görevin gerektirdiği araç, gereç, donanım, iletişim aracı ve silah kullanılabilir. Görevin tamamlanmasına kadar görev sahasında kalabilirler.

(3) Jandarma, sahil güvenlik ve polis ile müşterek görev icra edebilir.

Geçici görevlendirme

MADDE 71- (1) Jandarma, sahil güvenlik ve emniyet teşkilatı kendi sorumluluk alanlarındaki görevlerini, kendi kuvvetleriyle yerine getirmek zorundadır. Ancak, jandarma, sahil güvenlik ve emniyet teşkilatı, kendi sorumluluk alanında yetersiz kaldıkları takdirde ya da gelişmekte olan olayların değerlendirilmesinde yetersiz kalacakları anlaşıldığında; geçici bir süre için birbirlerinin sorumluluk alanlarında görevlendirilebilirler. Bu görev hiç bir zaman süreklilik taşımaz, istenen sonuç alındığında yardıma gelen kuvvet kendi görevine döner.

(2) Bu madde kapsamındaki görevlendirmeler mülki amirin onayı ile yapılır.

Merkezden ve iller arası görevlendirme

MADDE 72- (1) Kamu düzeni ve güvenliği, kaçakçılık ve uyuşturucu maddelerle ilgili önemli olayları takip etmek, gerekiyorsa müdahale ederek soruşturmasını yapmak üzere;

a) Bakanlıkça doğrudan veya ilgili valinin talebi üzerine merkez veya taşra teşkilatından ekipler görevlendirilebilir.

b) (a) bendi hükmüne uygun olarak bir ilde soruşturması yapılan olayın aydınlatılması, delillerin toplanması, şüphelilerin yakalanması, başka illerde de araştırma ve soruşturma yapılmasını gerektiriyorsa iller arasında ilgili valiliklerce ekipler görevlendirilebilir.

(2) Görevlendirilen ekiplerin kolluk yetkilerini kullanması, jandarma sorumluluk alanı ile sınırlı değildir. Bu ekipler görev yaptıkları mahallin mülki amirine bilgi vermek zorunda olup görevin ifası sırasında mahallin mülki amirine karşı da sorumludur.

Tahsis

MADDE 73- (1) Bakanın onayı ile; Jandarma Genel Komutanlığı, Sahil Güvenlik Komutanlığı ve Emniyet Genel Müdürlüğü silah, mühimmat, teçhizat, taşıt ve diğer taşınır ile taşınmazlarını birbirlerine geçici olarak tahsis edebilirler veya bedelsiz olarak devredebilirler.

Yoklama kaçağı, bakaya, firar, izin ve hava değişimi süresini geçirenlere uygulanacak işlem

MADDE 74- (1) Yoklama kaçakları ve bakayalar, askerlik ödevlerini yerine getirmek amacıyla yakalanmaları için Millî Savunma Bakanlığınca Bakanlığa, askerlik şubelerince de mülki amire bildirilirler. Yakalanarak muhafaza altına alınan yükümlüler, vakit geçirmeksizin ve en geç yirmidört saat içerisinde en yakın askerlik şubesine getirilirler. Askerlik şubesince teslim alınamayan yükümlüler, jandarma tarafından hazırlanan tutanağa istinaden derhal serbest bırakılırlar.

(2) Firar, izin veya hava değişimi tecavüzünde olan yükümlülerden haklarında adli makamlarca çıkarılmış yakalama kararları olanlar, ele geçirilinceye kadar jandarma tarafından aranır. Yakalananlar hakkında ilgili adli makamın talimatı doğrultusunda işlem yapılır.

Emniyet ve asayiş planları

MADDE 75- (1) Jandarma birimleri, emniyet ve asayiş ile kamu düzeninin korunmasını sağlamak ve olaylara etkili biçimde müdahale edebilmek amacıyla suçları önleme ve suçlara müdahale planı, doğal afet ve yardım planı ile koruma ve müdahale hareket planı hazırlar.

(2) Anayasada öngörülen olağanüstü hallerle ilgili olarak hazırlanacak planlar, mevzuata uygun ve birinci fıkrada belirtilen planlarla uyumlu olarak hazırlanır.

(3) Planlar, mülki amirin onayı ile yürürlüğe konulur.

(4) Planların birer örneği; mülki amirlikler, jandarma, sahil güvenlik ve polislin ilgili birimlerinde saklanır ve Jandarma Genel Komutanlığına gönderilir.

Stratejik hedef planı

MADDE 76- (1) Jandarma teşkilatının personel, araç, gereç, mühimmat, taşınır ve taşınmazları ile hizmetlerinin ve görevlerinin geliştirilmesi ve ihtiyaçlarının önceden tespiti ve hedeflerinin belirlenmesi için hazırlanan ve beş yıllık bir dönemi kapsayan Jandarma Genel Komutanlığı stratejik hedef planı Bakan onayı ile yürürlüğe konulur. Bu plan en az iki yılda bir gözden geçirilir.

Tebliğat

MADDE 77- (1) Tebliğat 11/2/1959 tarihli ve 7201 sayılı Tebliğat Kanunu hükümlerine göre yapılır. Mevzuatta belirtilmeyen hiçbir tebliğat işlemi jandarmaya görev olarak verilemez ve jandarma tarafından yerine getirilemez.

Mevcut sancakların muhafazası

MADDE 78- (1) Jandarma Genel Komutanlığı merkez ve taşra teşkilatlarındaki mevcut sancaklar Jandarma Müzesinde muhafaza edilir.

Düzenlemeler

MADDE 79- (1) Bu Yönetmeliğin uygulanmasını sağlamak üzere hazırlanan yönetmelikler ve diğer düzenleyici işlemler Bakanlık tarafından yürürlüğe konulur.

Yürürlükten kaldırılan ve değiştirilen hükümler

MADDE 80- (1) 3/11/1983 tarihli ve 83/7362 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlüğe konulan Jandarma Teşkilatı Görev ve Yetkileri Yönetmeliği yürürlükten kaldırılmıştır.

(2) 14/7/2005 tarihli ve 2005/9207 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlüğe konulan İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına İlişkin Yönetmeliğin 39 uncu maddesinin birinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“2559 sayılı Kanununun 8 inci maddesinde sayılan hususların tespiti halinde belirtilen işyerleri otuz günü geçmemek üzere geçici süreyle; bu işyerlerinin mevzuat hükümlerine aykırı olarak ruhsatsız işletildiğinin tespiti halinde ise süresiz olarak ya da ruhsat alıncaya kadar mahallin en büyük mülki idare amiri tarafından faaliyetten men edilir. Faaliyetten men’e ilişkin onay uygulanmak üzere yetkili idareye bildirilir. Yetkili idare en geç üç işgünü içinde faaliyetten men’e ilişkin kararı işyerini mühürlemek suretiyle uygulayarak buna ilişkin tutanağın bir suretini ilgili mülki makama gönderir. Yetkili idare, işyerinin faaliyetten men’ine ilişkin kararı süresinde uygulamazsa, sorumluluğu yetkili idareye ait olmak üzere kapatma kararı kolluk güçleri tarafından re’sen uygulanır ve yetkili idareye bilgi verilir.”

Yürürlük

MADDE 81- (1) Bu Yönetmelik yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 82- (1) Bu Yönetmelik hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür.⁽¹⁾

(1) (1) 25/10/2019 tarihli ve 30929 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan 1721 sayılı Cumhurbaşkanı Kararının 2 nci maddesiyle bu fıkra da yer alan “Bakanlar Kurulu” ibaresi “Cumhurbaşkanı” şeklinde değiştirilmiştir.

**12/12/2016 TARİHLİ VE 2016/9741 SAYILI BAKANLAR KURULU KARARI İLE
YÜRÜRLÜĞE KONULAN YÖNETMELİĞE EK VE DEĞİŞİKLİK GETİREN
YÖNETMELİKLERİN YÜRÜRLÜĞE GİRİŞ TARİHLERİNİ GÖSTEREN TABLO**

Ek ve Değişiklik Getiren Yönetmeliği Yürürlüğe Koyan Cumhurbaşkanı Kararının		2016/9741 Sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile Yürürlüğe Konulan Yönetmeliğin Değişen Maddeleri	Yürürlüğe Giriş Tarihi
Tarihi	Numarası		
24/10/2019	1721	10, 82	25/10/2019
3/4/2020	2361	3, 6	4/4/2020